

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Defensio Abbatiae Imperialis S. Maximini

Zyllesius, Nicolaus

Treveris, 1638

Art. 6. Ex eo, quod voti auctor Archiepiscopus habeat pro Præsidibus, vicarijs vicem gerentibus atque adeò pro Officialibus, eosque tales esse asserat: sequitur ac probatur, quòd non sint Domini.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14268

sunt Principum, Comitum & Vasallorum. Est enim distinctum Dominium in directum, utile & quasi Dominium, quilibet enim Dux in suo Ducatu est loco Principis, hæc votum.

Vnde sic deduco, illa sunt Imperij feuda, quæ ab Imperatore Imperioque immediatè tenentur siue procedunt, atqui feuda nostra sunt Imperij feuda, (ait votum vti & omnia documenta) ergo ab Imperatore Imperioque immediatè tenentur, siue procedunt.

Deinde ita: Abbas Monasteriumque suæ propriæ Iurisdictionis suorumque Regalium, Feudorumque aliquod sanè habet Dominium, virtute cuius inuestitur, hoc in confesso est. quodnam autem dices esse? nempe utile.

Atqui Imperator (vt ait votum) directum habet Dominium, Abbas autem, siue Monasterium utile, ergo nihil superest quod Archiepiscopi habeant, diuisum enim est (vt inquit votum) dominium in directum & utile, vtraque autem illarum specierum ab alijs occupata est, ergo nihil restat Archiepiscopo, quod occupet.

Iterum sic: Dux est, Comes, Baro, Castellanus, Iurisdictionalis Dominus, qui de Ducatu, Comitatu, Baroniâ, Castro, Iurisdictionali ditone inuestitus est. *tit. quis dicatur Dux Comes &c. in vsib. feudor.*

Atqui Abbas inuestitur de Comitibus, Baronijs, Iurisdictione, Iurisdictionalibusque Dominijs, Ergo Abbas Comes est, Baro, Iurisdictionalis Dominus.

Sed (vt subiungit votum) *quando Duces, Comites, Barones recognoscunt alium superiorem, tunc sunt loco Præsidis: & sic alieno nomine Ducatus, & Comitatus tenentur, Imperatoris scilicet; nihilominus dicitur esse suus Ducatus, & omnia emolumenta capit is, qui est loco Præsidis, hæc votum.*

Itaque secundum istam voti rationem: si Abbas recognouit alium superiorem, tunc est loco Præsidis, & sic Imperatoris nomine, Ducatus, Comitatus, Regalia, Iurisdictionem tenet Abbas; deinde omnia emolumenta capiet, cum (vt dicit votum) omnia emolumenta capiat is, qui est loco Præsidis, itaque nihil capiet Archiepiscopus, cum post omnia capta nihil superfit, quod capiat.

Denique, vt in genere Comes, Baro, Castellanus, Iurisdictionis Dominus dicitur, qui de feudis istis inuestitus est: ita in specie, Imperij Comes, Baro, &c. dicitur, qui de illis ab Imperio Imperatoreque inuestitus est, quemadmodum Archiepiscopatus Comes, Baro, Castellanus, qui ab Archiepiscopo Archiepiscopatus iure inuestitur, atqui Abbas de illis inuestitur ab Imperatore Imperioque, Ergo Imperii est Comes, Baro, Castellanus, Iurisdictionalis Dominus.

Art. 6. Ex eo, quod voti auctor Archiepiscopus habeat pro Præsibus, vicarijs vicem gerentibus atque adeo pro Officialibus, eosque tales esse asserat: sequitur ac probatur, quod non sint Domini.

QVANDO, inquit votum, *Duces, Comites, Barones, recognoscunt alium superiorem, tunc sunt loco Præsidis, citat ad hoc Iasonem; subiungit, Et quod Præsides nomine & vice principis omnia faciat & eius officio fungatur, est text in l. sed licet ff. de offic. Præs. hæc votum.*

Quæ ideo deducit, vt illa Archiepiscopo tanquam Maximinianorum pro Imperatore Præsidi applicet.

Ita autem habet istius legis textus: *Sed licet is, qui Prouinciæ omnium Roma*

Magistratum vice & officio fungi debeat, non tam spectandum est quid Romæ factum est, quam quid fieri debeat.

Dicit Lex, quod Præses in Prouincia id sit ac possit, quod sunt ac possunt omnes Magistratus, Romæ: uti autem Magistratus Romæ Domini non erant, ita neque Præsides in Prouinciis, sed meri erant Reipublicæ ac postea Imperatorum officarii, sed administrati, uti & ista lex & omnia iura comprobant, ac ipsa rubrica de officio Præsidis, omnesque Reipublicæ Romanæ status, siue Aristocratia, siue Democratia, siue Monarchia vel Principatus, ac denique ipse votator, qui paulò post hæc ait, *manere enim insigne membrum Imperij potest, habens tamen Officium Præsidentis & Vicarium perpetuum*, ubi Præsidentem, Vicariumque pro officariis habet & agnoscit.

Vnde sequitur, quod Votator dum Archiepiscopum tanquam pro Imperatore Præsidentem constituit, illum à Dominio excludat, quanquam neque magis Præses sit, quam Dominus, ut infra demonstrabitur.

Addit votum, *Partes conuenerunt in processu asserente reo & acceptante Fiscali, Archiepiscopum esse perpetuum Imperatoris Vicarium.*

Sed Vicarius & vicem gerens dicitur is, qui vices alterius gerit, & ministrat, sed alterius vice, qui Vicarius si constituitur à lege, vel à superiore, dicitur ordinarius & ordinariam iurisdictionem habet.

At qui ordinarius eiusmodi habet propriam iurisdictionem, & iure suo etiam exequitur, cum delegatus nihil habeat proprij.

Ergo non est contrarium nomine alieno, atque adeo Imperatoris, aliquid exercere, & tamen aliquid suum habere. Hæc ratiocinatio, ac prope verba voti.

Ad quæ Resp. Quid Fiscus Archiepiscopo annuerit vel consenserit in processu, illa in re, Maximiniani incognitum esse, sed quidquid ab illo aut dictum sit, aut dici potuerit, illorum parui interest, ac si quid simile dictum sit, id verisimiliter dictum fuerit, quoad munus infeudandi, infeudationesque renouandi, ita scilicet, quod Archiepiscopus pro Vicario possit videri, ad inuestiturarum renouandarum factum.

De omnimodâ autem Iurisdictione, siue quod Vicarius aut officialis sit, quoad omnimodam Iurisdictionem in Maximinianos exercendam, nec dictum esse verisimile est, nec si dictum esset) verum, quemadmodum infra demonstrabitur.

Sed quidquid dictum sit, ex hac ipsa assertione, quod Archiepiscopus Imperatoris sit Iurisdictionalis Vicarius, vicem gerens, officialisque ordinarius, quodque ordinaria, ut talis, Iurisdictionem exerceat, ex eo pariter conuincitur non minus, quâ ex Præsidentis prætenso officio, quod Archiepiscopus nihil Iurisdictionis dominio habeat. Si quidem Officiarij, aut Officiales, siue illos Vicarios, siue Præsides, siue vicem gerentes, aut quocunque alio nomine voces, nihil, ut antea tetigimus, de dominio habent, immo incompatible est esse Officarium & Dominum, uti esse dominum & seruum, dominum & procuratorem: relatiua enim illa sunt, quæ inter duo extrema diuersa necessariò versantur.

Imò, obijcietur votum, Iurisdictione ab illis (ordinarijs scilicet officarijs) proprio iure exercetur, quæ itaque illis est propria.

Respondeo, exercetur: sed proprio Officij iure, non proprio Domini iure, officium siquidem quodammodo ipsis est proprium, virtute cuius Iurisdictionem administrant, sed illa, quoad dominium, non ipsorum est propria, sed dominorum.

Ac, ut ista clarius perspiciantur, respicienda est, primò differentia inter antiquæ Reipublicæ Romanæ ac huius modernique temporis, quoad ista, statum.

In vetere illâ Romanâ Republicâ, siue ab optimatibus, siue à populo, siue etiâ

postmodum à Principibus rectâ ac Imperatâ, antequàm feuda, Iurisdictionum-
 que dominia introducta essent, Reipublicæ Magistratus Prouinciales, siue in
 Prouincias missi Proconsoles, Præsides: in Vrbe autem Consules, Prætores, Æ-
 diles, qui & annui erant, Iurisdictionem sanè proprio Iure exercebant, id est, vi
 potestateque sui Magistratus, qui à populo collatus, officij tempore, illis pro-
 prius erat, ex quo à delegatis, vel illis, quibus demandata erat Iurisdictione, distin-
 guebantur, quod hi Magistratum non haberent, neque per consequens, vi Ma-
 gistratus propriam vllam Iurisdictionem, sed mandantis Iurisdictione funge-
 rentur.

Illo autem tempore, de Iurisdictionis dominij, directis siue vtilibus, aut de
 feudis, nulla erat neque existentia, neque cogitatio, sed existerat penes Rem-
 publicam, ac post Legem Regiam penes Augustum Successoresque Imperato-
 res supremæ istius potestatis Iurisdictionisque quasi proprietas, in qua Imperij
 Maiestas consistebat.

Sed postea, succedentibus temporibus Iurisdictionum feuda per totam Eu-
 ropam introducta fuerunt, vtile, ac directum dominium in his distinctum, ex
 rebus soli, Iurisdictioneque, dominia Iurisdictionalia composita Principibus,
 dominisque, per vtile dominium propria facta: vnde Vasalli effecti, Duces,
 Principes, Comites, Barones Castrorum Domini, qui ob illud vtile dominium
 Proprietarii, Domini que Iurisdictionis esse dicuntur, ac sunt.

Quam Iurisdictionem cum ipsi per se administrare commodè non possent,
 introductum est, vt Officiarios constituerent, à quibus Iurisdictionis executio
 perageretur.

Officiarii illi de Iurisdictionis feudorumque dominio nihil habent, vtili do-
 minio penes Vasallum vtilem dominum: directo autem, penes directum domi-
 num existente.

Sed Ius quoddam habent administrandæ exercendæque Iurisdictionis, in
 quo officium consistit, tanquam quid tertium, distinctum ac seperatum à Do-
 minio, siue vtili, siue directo, quod Ius ipsi officario certo modo proprium esse
 dicitur, adeò vt illi liceat intentare interdictum, vt possidentis ad conseruan-
 dum contra turbationem Ius possessorium ipsius officij: nullo autem modo in-
 tentare liceat idem interdictum, pro Iurisdictionis Domini que iuribus, in qui-
 bus nihil habet. Carolus Loysacius in illo luculento Tractatu, quem nuper de
 officijs dominijque edidit. *lib. 2. de offic. cap. 1. num. 30. & sequentibus, & alibi
 passim.*

Secundum quæ dici potest illo respectu, etiam nunc officarios siue officia-
 les, iure quodam proprio Iurisdictionem exercere.

Sed Ius illud, officij ius est, non dominij, quasi propter proprietatem illam,
 quam in officio habere dicuntur, à dominio tamen penitus distinctum ac sepa-
 ratum.

Quod si ius illud officij ad proprietatem ipsam dominiumue Iurisdictionis
 referas, ita vt dicere velis officarium, Iurisdictionem sibi habere exercereue
 proprietatis, dominijve iure, hoc sanè longè lateque erroneum fuerit. *Idem
 Loysacius eod. tract. de dominij cap. 4. n. 7. & n. 13.*

Ac, vt ista vltèrius explicentur, notandi sunt diuersi Iurisdictionis gradus;
 Primo gradu stat existitque Iurisdictione illa suprema, vnita summæ illi potestati,
 in qua supremi status, siue Monarchici, siue Aristocratici, siue Democratici ma-
 iestas consistit, à qua Iurisdictione potestateque omnes alia Iurisdictiones potesta-
 tesque exeūt, vt radij à sole. *Car. Loysacius de dominij c. 2. n. 2. & seq. Carol. Molinæus.*

Ab eadem illa supremâ Iurisdictione, proximè profluunt illæ primariæ subalterna Iurisdictiones, quæ maioribus ditionibus territorijsque illustra illa excellæque feuda componunt compinguntque, vnicam illam supremam Iurisdictionem suscipientes, tanquam ab illa immediatè excerptæ, per vtilis domini separationem, & in feudatarium Vasallumve transfusionem.

Tales sunt Imperii Principes, statusque illi, qui Principatus, Territoriaque sua immediatè ab Imperatore, sacroque Imperio habent ac tenent, nullis aliis intermediis Dominis interiectis. *Idem Loysacius eod. c. 1. n. 34. 35.*

Hi in suis Principatibus, territorijsque, alios inferiores, sibi que subiectos habent, etiam Iurisdictionum diuersarum Dominos, immo sub dignitatum Titulis Comitum, Baronum, Castellanos, in quos suæ Iurisdictionis partes altero inferiore gradu subfeudorum Iure transtulerunt.

Illi omnes vi suæ proprietatis, Domini que sui Iure curias Iurisdictionales constitutas habent (vti ex vsu vbi que obseruato videre licet) in illisque officiales siue officarios, qui dominorum suorum respectiue proprietariam illam Iurisdictionem administrant, quisque relatiue proportionaliter que ad sui domini gradum, qualitatem, statum que, Princeps statusque supremus, vti vltimum supremum que Iurisdictionis gradum aut ressortum penes se proprietariè retinet, ita & consistorium suum habet supremum, quod & de suo corpore esse censetur, eiusque personam in suprema iudicatione representat.

Principes sub supremo Principe immediati sua habent subalterna consilia.

Mediati Domini siue subuassalli suas curias inferiores, alijs superioribus subordinatas.

Existis non dixeris curias illas officariosque illas exercentes, Dominium Iurisdictionis habere, sed Iurisdictionem exequi, etsi officia sua sibi habeant propria.

Sic suprema consistoria, quæ in iudicando ipsum Principem supremum representant, non habent Iurisdictionis supremæ dominium, sed illam exercent.

Sic & Treuirensis Archiepiscopi, Archiepiscopatusve Temporale consistorium, non habet Iurisdictionis Archiepiscopalis proprietatem, sed eiusdem exercitium.

Dominium istud Iurisdictionis, vt residet in persona Domini, dicitur potestas in proprietate, siue proprietas potestatis, officium autem Iurisdictionis, prout Iurisdictionis est in officario, dicitur potestas in exercitio siue potestatis exercitium. *Idem Car. Loysacius tract. de Dominijs cap. 1. n. 24.*

Quæ vt essentiâ qualitate ac naturâ penitus separantur, ita & effectus plane diuersos producant.

Dominium producit Domino ius, officarios pro administrandâ suâ Iurisdictione constituendi, Iurisdictionis commoda, emolumenta mulctarum, confiscationum, bonorum vacantium & similia, percipiendi. *Idem Loysacius de Dominijs, c. 4. n. 13. & c. 12. per totum.*

Officialis autem officialem non constituit, sed tantum (in casibus) delegatum, emolumenta illa non percipit, sed pro opera stipendium, quod ipsi à Domino ex arbitrio statuitur. *Idem Loysacius ibid. & tractat. de offic. libr. 1. cap. 8. per totum.*

Multò minùs collectas in subditos indicit, quod & ipsum, supremi Imperij Maiestatisque ius est, imò priuatiue ad ipsos Iurisdictionales Dominos, nisi quatenus Imperij Principibus ab Imperatoribus olim concessum est, vel ab illis alio titulo aut ratione acquisitum.

Quæ cum ita sint, patet Archiepiscopum, dum se pro administranda Iurisdictione Imperatoris esse ordinarium Officialem, vicem gerentem, Præsidentem siue Vicarium asserit, eo ipso Principatum Dominatumque erga Maximinianos à se Archiepiscopatuque suo excludere.

Ac sanè, si Archiepiscopatu comprehensa fuisset Maximiniana Abbatia, si in illam, vt in Archiepiscopatu, Dominij iure Iurisdictionem habuisset Archiepiscopus, quid opus fuisset se Iurisdictionalem Vicarium officialemque constituere?

Archiepiscopus se Archiepiscopatus Principem Dominicalem, siue Dominum Iurisdictionalem esse præterdit, Monasterij Maximiniani autem Vicarium, Ergo hoc ab illo diuersum, hoc non de illo, neque sub illo.

Archiepiscopus, ait votum, est Vicarius Imperatoris quoad Maximinianos, addit, Et habet Imperatoris potestatem Iurisdictionemque in illos. Id, si ita est (quod tamen neque est) ergo idem consistorium cum Imperatore constituet, eius personam in iudicando, cognoscendo repræsentabit. Cap. non putamus de consuetud. in 6. Rosenthal de feudis, cap. 5. conc. 5. numer. 7. cum alijs, quos citat. & DD. passim.

Atqui Archiepiscopus, vt Archiepiscopus, siue Archiepiscopatus iure, idem consistorium cum Imperatore non constituit.

Ergo Maximinianorum status ab Archiepiscopatus statu alius, ac distinctus est, ille huic non subditus.

Ex hoc itaque, quod Archiepiscopus se pro Imperatoris Iurisdictionali Vicario, quoad Maximinianos iacet, consequens est eum fateri illos in Archiepiscopatus principatu non comprehendi, neque ipsi subdi.

Sequitur item Archiepiscopum, Dominij substantiam, nomen, emolumenta, in Maximinianos præterdere non posse.

Ac sanè si ipsos Archiepiscopi Vicarios, Officialesque, Iurisdictionalesque consiliarios in exemplum proponamus, vel ipse Archiepiscopus negotium hoc pro Maximinianis decisurus sit, quid enim, An concessurus est illos suos Officiales se dicere posse sui Principatus Iurisdictionales esse Dominos, illos Dominicalis suæ Iurisdictionis rem, nomen, fructus, commoda, prouentus posse usurpare?

Quid? An eisdem admittet ius illud ad eò sublime, Dominicale, Regale, Vexigalia, contributiones, collectas subditis indicendi, vt illas ipsi sui Consiliarij Officiales sibi addicant, inferant? sub hoc exemplo Iudex sit vel ipse Archiepiscopus.

Imò & ipsum votum alibi istud ita dijudicat pag. 129. *vers. sed quia.* vbi formalibus verbis ponit contraria esse vicem gerere Imperatoris & rem possidere eaque vti.

Art. 7. Hallucinationes votatoris miræ circa eadem Iurisdictionalia Dominia Officiaque indicantur.

CÆterum in quas tricas confusionesque sese Votator circa illa miserè implicet, operæ pretium fuerit ad dijudicandum illius autoritatem hinc expendere.

Primò itaque asserit Imperij Principes, Duces, Comites, esse Officiarios Præsidesque.

Deinde per rationes quas subnectit, effectu constituit illos pro simplicibus delegatis, qui proprio iure nihil faciunt, sed omnia alieno.

Postea